

2014

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 16.11.-30.11.2014

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

03/12/2014

FILIP DURSUN
TANJA KNEŽEVIĆ
IGOR ROGIĆ
NOVA BANKA AD

1.1. Evropsko tržište

- *Odbijena zlatna inicijativa u Švajcarskoj*
- *Različiti stavovi čelnika odbora BoE*
- *Draghi najavio nove mjere ukoliko bude potrebe*
- *Inflacija u evrozoni 0,3 odsto*

Na referendumu koji je održan u Švajcarskoj je odbijena zlatna inicijativa sa skoro 78 odsto glasova. Ona bi primorala Švajcarsku Centralnu banku (SNB) da veliki dio aktive koji se pretežno sastoji od rezervi u američkim dolarima i euru zbog sigurnosnih razloga zamijeni sa zlatom. Trenutno SNB drži 8 odsto aktive u zlatu dok bi zlatna inicijativa zahtjevala povećanje iste na 20 odsto u periodu od pet godina. Za dostizanje 20 odsto aktive, SNB bi trebala da kupi dodatnih 1500 tona zlata što bi na tržištu vjerovatno značajno i podiglo cijenu ovog plemenitog metala i smanila prostor za odbranu minimalnog kursa SNB od 1,20 CHF za EUR.

Čelnici odbora Centralne banke Engleske (BoE) su i dalje različitih mišljenja vezano sa monetarnu politiku navedeno je u objavljenom protokolu. Dva od devet članova odbora su na sjednici od početka novembra glasali za povećanje kamatne stope za 0,25

odsto, dok i ostalih sedam članova koji su glasali protiv imaju različita viđenja o budućim kretanjima privrede. Jedni smatraju da će rast privrede usporiti i da će inflacija duže od očekivanja biti niža dok drugi očekuju da će privrede rasti jače nego što se ranije očekivalo. BoE već pet godina drži kamatnu stopu na istorijskom minimumu od 0,5 odsto i očekuje se da će na istom nivou ostati do oktobra 2015. godine. Prema posljednjoj objavi, stopa inflacije je u oktobru u Velikoj Britaniji blago uvećana za 0,1 odsto na 1,3 odsto u odnosu na septembar.

Predsjednik ECB Mario Draghi je na kongresu u Frankfurtu najavio da će učiniti sve što je potrebno da bi inflaciju i inflatorna očekivanja što prije uvećao, što se prema njihovom mandatu i očekuje. Izjava čelnika ECB-a je ponovo pokrenula špekulacije o uvođenju novog programa QE, odnosno kupovinu državnih obveznica pošto posljednje mjere koje je uvela ECB nije dala željene rezultate. Inflacija u evrozoni je u novembru iznosila 0,3 odsto što je daleko od ciljane inflacije ECB-a od 2 odsto. Čelnici ECB će se sljedeći put sastati početkom decembra gdje će odlučivati o daljim djelovanjima ali je malo vjerovatno da će u ovoj godini uvesti nove mjere monetarne politike pošto još nemaju potpune rezultate posljednjih uvedenih mjera.

1.2 Američko tržište

- *FED ostavile kamatnu stopu na istom nivou*
- *Rast stope inflacije*
- *Nastavljen rast američke privrede*
- *Rast kanadskog bruto društveni proizvoda*
- *Pad vrijednosti kanadskog dolara*

Na prošlomjesečnom sastanku FED-a, članovi FED-a su saglasni da američka privreda pokazuje velike znake napretka te da više nisu potrebni monetarni stimulansi poput otkupa aktive. Bruto društveni proizvod je zabilježio rast od 3,9% u prethodnom kvartalu što je znatno iznad očekivanja analitičara. Iz FED-a napominju da i dalje postoji zabrinutost oko niske inflacije te je napominju da će cijene i dalje nastaviti da padaju usljed pada cijene energenata i drugih faktora. Inflacija je i dalje na nivou ispod ciljanih 2%. U novembru stopa inflacije je iznosila 1,7% na godišnjem nivou dok je stopa bazna inflacija 1,8% godišnje. Iako američka privreda značajno napreduje, pojedini članovi FED-a žele da se uvjere da je trenutni rast privrede stabilan i održiv prije nego što se donese odluka o povećanju kamatnih stopa. Kamatna stopa je i dalje na nivo od 0,00-0,25%. Tržište nekretnina i dalje bilježi rast, to

pokazuje broj izdatih dozvola za gradnju nekretnina koji je povećan za čak 49.000 u odnosu na prethodni mjesec. Industrijska proizvodnja dostiže polako nivo prije krize. Indeks proizvodnih cijena su porasli u odnosu na očekivanja. Na godišnjem nivou indeks proizvodnih cijena je porastao za 1,5% dok je na mjesečnom nivou zabilježen rast od 0,2%. Indeks proizvodnih cijena ukoliko se isključe hrana i energija, takođe je zbilježila rast na i na godišnjem(1,8%) i na mjesečnom(0,4%) nivou dok su narudžbe trajnih dobara u oktobru takođe zabilježile rast od 0,4% .

Bruto društveni proizvod Kanade je ostvario rast od 0,4% na mjesečnom nivou dok je privreda na godišnjem nivou ostvarila rast od 2,8%. Stopa inflacije je na godišnjem nivou poasla na 2,4% dok je na mjesečnom nivou inflacija porasla na 0,3%. Maloprodaja je ostvarila rast od 0,8% što je bolji podatak nego što su analitičari očekivali(0,6%). Uprkos boljim podacima iz kanadske privrede, kanadski dolar je i dalje imao velike gubitke u odnosu na glavne svjetske valute usljed konstantnog pada cijene nafte na tržištu.

1.3. Azijsko tržište

- *Privreda Japana i dalje u recesiji*
- *Pad vrijednosti JPY*
- *Čekaju se dodatne mjere stimulacije ekonomije od strane kineskih zvaničnika*
- *Niske kamatne stope podstiču privredni rast Australije*

Japanska ekonomija je neočekivano ostala u zoni recesije u trećem kvartalu, postavljajući osnovu da se odgodi najavljeno povećanje poreza i sazovu prijevremeni izbori. Prethodno povećanje poreza na promet iz aprila, uticalo je na pad izvoza i potrošnje, što se odrazilo upravo na BDP u drugom i trećem kvartalu. Sporno pitanje fiskalne politike povuklo je za sobom smanjenje kreditnog rejtinga države, ali odgađanjem promjene poreza se vjerovatno pomjera i odluka o dodatnoj monetarnoj stimulaciji. Privreda je u trećem kvartalu imala pad od 1.6%, što je napredak u odnosu na pad od 7.3% iz drugog kvartala, ali opet daleko lošije izdanje privrede nego što se očekivalo.

Uprkos dodatnim mjerama stimulacije ekonomije, opšti nivo cijena je nastavio da se smanjuje, praćen padom maloprodaje. Japanski jen je krajem novembra dostigao najmanju vrijednost od 2007. godine u odnosu na američki dolar i približio se nivou od 120 JPY za 1 USD.

Kineski zvaničnici smatraju da bi privreda mogla prvi put od početka finansijske krize da zabilježi rast ispod 7% u 2014. godini. Kako bi se stabilizovala druga svjetska ekonomija, kineske vlasti su spremne da, nakon prve redukcije kamatne stope u posljednje dvije godine, dodatno smanje kamatnu stopu i time olabave kriterijume za dobijanje kredite. Ono što je veliki problem industriji jeste pad proizvodnih cijena treću godinu u nizu, uz dodatni pritisak koji potiče od slabljenja potrošačkih cijena. Uz snižavanje kamatnih stopa, postoji mogućnost i snižavanja obima obaveznih rezervi u cilju podsticanja kreditiranja i pokretanja privrede.

Rezervna Banka Australije (RBA) je u svom izvještaju još jednom naglasila spremnost da se kamatne stope održe na stabilnom nivou u narednom periodu, ali da je vrijednost valute na tržištu i dalje iznad njene realne vrijednosti. Tempo privrednog rasta vjerovatno će da uspori u narednoj godini, nakon čega bi trebalo da se privredna ekspanzija nastavi u narednim godinama. Stanje na tržištu rada je i dalje ispod optimalnog, ali niže kamatne stope bi trebalo da podstaknu privredu, kroz ekspanziju tržišta nekretnina i povećanje lične potrošnje. Ovakav scenario bi mogao da bude ugrožen konstantnim padom cijena metala i energenata, uz posljedicu niže stope inflacije i primanja, odnosno potrošnje.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 02.11.-02.12.2014

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

USD/JPY

AUD/USD

2.1. Kretanje cijene zlata

Vrijednost zlata je tokom izvještajnog perioda bila relativno stabilna i kretala se između 1180 i 1200 dolara za uncu sve do kraja mjeseca i referendumu u Švajcarskoj o tzv. Zlatnoj inicijativi nakon čega je cijena pala na 1140 dolara za uncu, na najniži nivo u zadnje tri sedmice. Na referendumu je 77% glasalo protiv, da SNB u narednih pet godina drži najmanje 20% svoje aktive u zlatu, čime bi se i smanjila fleksibilnost banke. Trenutno SNB drži 8% aktive u zlatu i u slučaju da je prošla inicijativa na referendumu, Centralna banka bi bila primorana da u narednih pet godina kupi preko 1500 tona zlata.

2.1. Kretanje cijene nafte

Nivo proizvodnje nafte ostao je i dalje na nivou od 30 miliona barela dnevno, odlučeno je na sastanku Članica zemalja izvoznica nafte(OPEC) koji je održan 27. novembra 2014.godine u Beču. Na sastanku se očekivalo da će članovi grupe donijeti odluku o smanjenju proizvodnje sirove nafte da bi se spriječio gomilanje prekomjernih zaliha kao i pad cijene nafte na svjetskom tržištu. Međutim, reakcija zemalja članica OPEC-a je izostala. Zabrinutost oko zadržavanja istog nivoa proizvodnje i niske tražnje za naftom uticali su na značajan pad cijene crnog zlata. Cijena nafte je pala za u prosjeku 30% od juna ove godine. Cijena brent nafte na svjetskom tržištu je pala na petogodišnji minimum, ispod 70 \$/po barelu dok je cijena crude nafte pala na najniži nivo od jula 2008.godine. Ovakva odluka najviše uticaja će imati na Rusiju koja je drugi najveći proizvođač nafte u svijetu. Rusija nije članica OPEC-a ali ima značajnu ulogu na tržištu crnog zlata. Čak 68% prihoda od izvoza čini prihod od prodaje energenata. Zbog ovakve odluke OPEC-a, Rusija bi se mogla suočiti sa padom prihoda u budžetu za čak 20-40 milijardi dolara jer je Rusija svoj budžet planirala na cijeni nafte od 100 \$/barelu. Sljedeći sastanak OPEC-a održava se 05. juna 2015.godine.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa

DAX

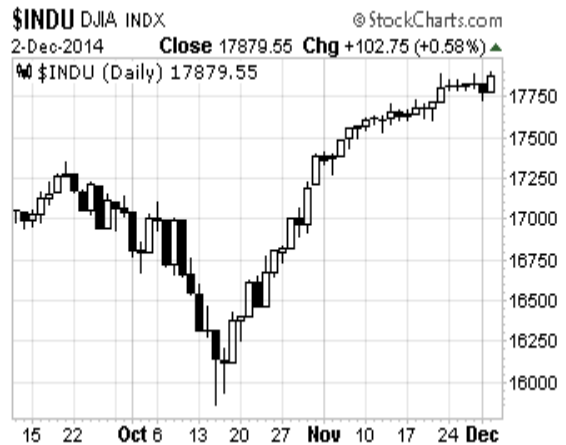
S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 01.12. do 14.12.2014	Očekivanja	Prethodno
01.12.2014	02:00	CNY	NBS Manufacturing PMI (Nov)	50.6	50.8
	10:00	EUR	Markit Manufacturing PMI (Nov)	50.4	50.6
	10:30	GBP	Markit Manufacturing PMI (Nov)	53.0	53.2
	16:00	USD	ISM Manufacturing PMI (Nov)	58	59
02.12.2014	04:30	AUD	RBA Interest Rate Decision and Statement		
03.12.2014	01:30	AUD	Gross Domestic Product (YoY) (Q3)	3.1%	3.1%
	02:45	CNY	HSBC China Services PMI (Nov)		52.9
	10:00	EUR	Markit Services PMI (Nov)	51.3	52.3
	10:30	GBP	Markit Services PMI (Nov)	56.5	56.2
	16:00	CAD	BoC Interest Rate Decision and Statement	1%	1%
	16:00	USD	ISM Non-Manufacturing PMI (Nov)	57.5	57.1
04.12.2014	13:00	GBP	BoE Interest Rate Decision (Dec 4)	0.5%	0.5%
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision (Dec 4)		0.05%
	14:30	EUR	ECB Monetary policy statement and press conference		
05.12.2014	11:00	EUR	Gross Domestic Product s.a. (YoY) (Q3)	0.8%	0.8%
	14:30	CAD	Unemployment Rate (Nov)	6.6%	6.5%
	14:30	USD	Unemployment Rate (Nov)	5.8%	5.8%
	14:30	USD	Nonfarm Payrolls (Nov)	232K	214K
07.12.2014	00:50	JPY	Gross Domestic Product Annualized (Q3)		-7.3%
10.12.2014	02:30	CNY	Consumer Price Index (YoY) (Nov)		1.6%
11.12.2014	01:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (Nov)		6.2%
	08:00	EUR	DE Consumer Price Index (YoY) (Nov)	0.8%	0.8%
	08:30	CHF	SNB press conference		
	10:15	EUR	Targeted LTRO		82.602B
	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (Nov)	0.2%	0.3%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,05%	-0,10%	04.09.2013	04.12.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	17.12.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	04.12.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	03.12.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	11.12.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	19.12.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	02.12.2014